

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoP/76/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3821202577
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Martina Trnavská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3821202577.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Martiny Trnavskej a sudkýň JUDr. Ľubice Bajzovej a JUDr. Aleny Záhumenskej vo veci starostlivosti o maloletú M., zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny O., dieťa matky N. a otca P., o návrhu navrhovateľky G., o zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti a určenie výživného, na odvolanie otca proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 16. septembra 2021, č. k. 11P/27/2021 - 63, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti **p o t v r d z u j e**.

Žiaden z účastníkov **n e m á** nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Rozsudkom zo dňa 16. septembra 2021 č. k. 11P/27/2021 - 63 súd prvej inštancie zmenil rozsudok Okresného súdu Prievidza zo dňa 25.marca 2009 sp. zn. 13P/112/2009, ktorým bola maloletá M. zverená do osobnej starostlivosti matky a otec sa zaviazal prispievať na výživu maloletej M. mesačne sumou 50 Eur, tak, že maloletú M. zveril do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky G. L. a matke a otcovi uložil prispievať na výživu maloletej mesačne sumou každému po 100,- Eur vždy vopred, najneskôr do 25-teho dňa v mesiaci s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny O.. Súčasne určil, že oprávnením a povinnosťou navrhovateľky, starej matky je zabezpečovať maloletej M. osobnú starostlivosť, zabezpečovať jej každodenné potreby a spravovať jej veci tak, aby neutpela majetkovú ujmu na svojich právach, spravovať veci tak, že úkony presahujúce rámec bežnej veci podliehajú schváleniu súdu. V odôvodnení súd prvej inštancie uviedol, že navrhovateľka (stará matka) žiadala o zverenie maloletej M. do jej náhradnej osobnej starostlivosti a že dospel k záveru, že návrh navrhovateľky bol podaný dôvodne. Vychádzal zo skutkového zistenia, že v čase rozhodovania sa od apríla 2021 maloletá nachádzala v domácnosti navrhovateľky, starej matky, pretože vo Z., kde žije a pracuje jej matka, si maloletá nemohla zvyknúť. Na jej želanie ju matka dala navrhovateľke, kde žije aj jej sestra V., ktorá už bola navrhovateľke zverená do náhradnej osobnej starostlivosti. Prešetrením pomerov kolíznym opatrovníkom bolo zistené, že maloletá sa cíti v domácnosti navrhovateľky a starého otca dobre, má vytvorené vhodné podmienky na výchovu a starostlivosť. Aj naďalej chce zostať v domácnosti navrhovateľky, kde ju chodí matka navštevovať v priemere raz za tri týždne. Otec nemôže zabezpečiť jej starostlivosť, lebo t. č. je vo výkone trestu odňatia slobody pre trestný čin výtržníctva. Vo vzťahu k výživnému rodičov súd prvej inštancie vychádzal zo skutkového zistenia, že naposledy bolo výživné pre maloletú určené rozsudkom Okresného súdu Prievidza zo dňa 25.marca 2009 sp. zn. 13P/112/2009. Otec mal podľa rozúčtovania pracovnej odmeny vo výkone trestu čistú mzdu február 2020 15,05 Eur, marec 2020 13,19 Eur, apríl 2020 7,55 Eur, november 2020 177,22 Eur, december 2020 84,43 Eur, január 2021 74,80 Eur, február 2021 152,20 Eur, marec 2021 268,79 Eur, apríl 2021 207,62 Eur, máj 2021 9,32 Eur, jún 2021 12,32 Eur, z

ktorej čistej mzdy mal otec i zrážky. Jeho priemernú čistú odmenu za 6 mesiacov zistil vo výške 120,84 Eur. Súd prvej inštancie vyživovaciu povinnosť otca určil v sume 100,- Eur mesačne s odôvodnením, že maloletá je o 12 rokov staršia, jej náklady na výživu ako oblečenie, obuv, strava a iné sa zvýšili. Uviedol, že otec je pracovne vo výkone trestu zaradený a jeho trestná činnosť nespôčívala v neplnení si zákonnej vyživovacej povinnosti, ale v inej trestnej činnosti. Uvedenú sumu považuje za primeranú vzhľadom na pomery otca, aj na vek maloletej. Čo sa týka výšky výživného matky, určil vyživovaciu povinnosť na sumu 100,- Eur mesačne, s týmto návrhom súhlasil kolízny opatrovník aj matka. Vec právne posúdil podľa § 45 ods. 1-8 Zákona o rodine.

2. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výroku o vyživovacej povinnosti otca podal včas odvolanie otec. Navrhol, aby odvolací súd zmenil rozsudok v napadnutom rozsahu tak, že mu určí vyživovaciu povinnosť vo výške zákonného minima z dôvodu, že sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody a, aj keď je pracovne zaradený na pracovisku ručné šitie obuvi, nie je schopný vyprodukovať takú pracovnú odmenu, aby dokázal mesačne upokojiť vyživovaciu povinnosť vo výške 100,- Eur a zároveň aj exekúcie vedené voči jeho osobe.

3. Kolízny opatrovník s odvolaním otca nesúhlasil. Poukázal, že od doby poslednej úpravy výživného uplynulo 12 rokov. Náklady maloletej sa zvýšili a neustále zvyšujú. Určenú sumu vyživovacej povinnosti považuje za primeranú potrebám maloletej. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

4. Matka ani navrhovateľka sa k odvolaniu otca nevyjadrili.

5. Krajský súd ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 65 a § 66 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len CMP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1, 2 CSP z nasledovných dôvodov:

6. Na základe preskúmania napadnutého rozsudku odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom, ktoré majú oporu vo vykonaných dôkazoch a vec správne skutkovo i právne posúdil. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením napadnutej veci v odôvodnení rozsudku súdu prvej inštancie a podľa § 387 ods. 2 CSP na ne v plnom rozsahu poukazuje.

7. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

8. K odvolacím námietkam otca, ktorý sa odvolaním fakticky domáhal zníženia svojej doterajšej vyživovacej povinnosti k maloletej (z doterajších 50,- Eur na zákonné minimum), odvolací súd odkazuje na nález Ústavného súdu ČR sp.zn. IV. ÚS 1181/2007, ktorý nález je vzhľadom na podobnosť slovenskej a českej právnej úpravy možné aplikovať i na prejednávanú vec a podľa ktorého, pokiaľ sa rodič zbavil svojim úmyselným konaním, kvôli ktorému na neho bola uvalená väzba a pre ktoré bol následne odsúdený na trest odňatia slobody, objektívnej možnosti plniť svoju vyživovaciu povinnosť voči svojmu maloletému dieťaťu, nemožno túto skutočnosť vykladať na ťarchu toho dieťaťa, ktoré má podľa čl. 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť (pozri rovnako napr. aj rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 17CoP/44/2014, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/562/2014, Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6CoP/4/2016 či 17 CoP/5/2016). Takéto správanie povinného je potrebné hodnotiť v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine ako vzdanie sa bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku alebo majetkového prospechu. I keď účelom citovaného zákonného ustanovenia je zabrániť zbaveniu sa majetkového prospechu alebo výhodnejšieho zamestnania na strane povinnej osoby za účelom obchádzania vyživovacej povinnosti, dopadá aj na prípady nezodpovedného správania sa povinného vrátane protiprávneho konania, ktorého následkom je uložený a vykonávaný trest odňatia osobnej slobody. Výkon tohto trestu jednak obmedzuje povinného vo výbere prác, jednak je právnymi predpismi pevne určené ako treba s jeho pracovnou

odmenou získanou vo výkone trestu nakladať (vyhláška č. 274/2018 Z.z. o zrážkach z čistej pracovnej odmeny obvinených a odsúdených a určení zrážok na úhradu trov výkonu trestu odňatia slobody a výšky zvýšených trov výkonu väzby a zvýšených trov výkonu trestu odňatia slobody). Toto zákonné ustanovenie zároveň slúži na ochranu oprávnených maloletých detí, ktoré nemôžu byť obmedzované v uspokojovaní ich odôvodnených hmotných a kultúrnych potrieb len v dôsledku nezodpovedného protiprávneho správania sa povinného, ktorý má vyživovaciu povinnosť.

9. To, že otec je obmedzený vo výkone prác pre odsúdenie za úmyselný trestný čin, nie je za týchto okolností možné vyhodnotiť v neprospech maloletej, ktorej životné náklady sa od poslednej úpravy výživného (r. 2009), v ktorom čase mal otec len príležitostný príjem v podobe brigádnickej činnosti na rozdiel od súčasného pravidelného príjmu v podobe pracovnej odmeny, značne zvýšili a ktorá dĺžka času odôvodňovala priebežné zvyšovanie vyživovacej povinnosti, no matka o zmenu rozsahu vyživovacej povinnosti nežiadala. Je zrejmé, že za tento čas došlo k zvýšeniu výdavkov maloletej jednak z objektívneho dôvodu všeobecne známej skutočnosti zvýšenia životných nákladov - cien tovarov a služieb, a jednak zo subjektívnych dôvodov - fyzického, fyziologického, kultúrneho a psychického rastu. Komplexné potreby dieťaťa sú povinní zabezpečiť jeho rodičia, a to výkonom osobnej starostlivosti o dieťa a predovšetkým poskytovaním výživného. V konaniach starostlivosti o maloleté dieťa je na prvom mieste záujem maloletého dieťaťa, tento je nadradený nad záujem povinného rodiča. Povinný rodič sa má správať tak, aby dokázal svoje dieťa užiť. Preto odvolací súd výživné otca určené vo výške 100,- Eur považuje za primerané a vecne správne.

10. Uplatnené dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie potom nebolo možné považovať za opodstatnené, a preto bolo potrebné rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu potvrdiť.

11. Súd prvej inštancie rozhodol správne aj o náhrade trov konania.

12. Podľa § 387 ods. 1 C.s.p. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

13. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

14. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Civilný mimosporový poriadok v ustanovení § 52 upravuje základnú zásadu náhrady trov konania v mimosporovom procese, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

15. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté pomerom hlasov členov senátu krajského súdu 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie o peňažnej povinnosti vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov a to exekúciou zrážkami zo mzdy a z iných príjmov, príkazom pohľadávky, príkazom pohľadávky z účtu v banke, príkazom iných peňažných pohľadávok, postihnutím iných majetkových práv, exekúciou na obchodný podiel, predajom hnutelných vecí, predajom cenných papierov, predajom nehnuteľnosti, predajom podniku, príkazom na zadržanie vodičského preukazu.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloleťého, styk s maloleťým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloleťému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok a to odňatím maloleťého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloleťým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloleťého prevziať.